

Bài phát biểu của Hiệp hội Gas Việt Nam tại Diễn đàn phòng chống hàng giả, hàng nhái:

“Thách thức và giải pháp cho cộng đồng doanh nghiệp”

Chia sẻ về vấn nạn hàng giả, hàng nhái dưới góc nhìn của DN bị ảnh hưởng và giải pháp xử lý

Trung tâm ứng dụng công nghệ khai thác quyền SHTT (IPTA) phối hợp TC Quản lý thị trường, Viện nghiên cứu Chiến lược Thương hiệu và Cạnh tranh tổ chức nhân kỷ niệm 13 năm “Ngày phòng chống hàng giả, hàng nhái VN”

Khí dầu mỏ hóa lỏng (LPG) - gọi tắt là Gas là mặt hàng kinh doanh có điều kiện; đặc điểm lớn nhất của việc kinh doanh gas, đó là:

- Là sản phẩm có nguồn gốc từ dầu mỏ với những đặc tính ưu việt của nó là một loại nhiên liệu sạch, tiện lợi, hạn chế được ô nhiễm môi trường, được tiêu dùng cho sản xuất, tiêu dùng đến từng hộ gia đình cả thành thị, nông thôn trên địa bàn rộng khắp cả nước.

- Gas là mặt hàng có nguy cơ cháy, nổ cao, Gas được chứa vào các bình chứa chịu áp lực và các chai chứa LPG là một loại bao bì đặc biệt, là thiết bị chịu áp lực, có liên quan mật thiết đến quá trình tồn trữ, sang nạp, vận chuyển và sử dụng vì vậy có yêu cầu rất nghiêm ngặt trong thiết kế, chế tạo, kiểm định, về an toàn lao động, về phòng cháy chữa cháy, an toàn trong chiết nạp, vận chuyển, sử dụng gas.

- Để kinh doanh gas thương nhân phải đầu tư rất lớn hàng trăm tỉ VNĐ vào bình gas và bình gas là phương tiện để bán gas, là tài sản lớn của Công ty kinh doanh LPG. Chủ sở hữu bình phải đăng ký nhãn hiệu hàng hóa, đóng thuế, phải mua bảo hiểm trách nhiệm dân sự, chi phí quảng bá thương hiệu, bảo dưỡng, sửa chữa, kiểm định,... song vấn đề quản lý bình LPG hiện nay hết sức khó khăn: có tình trạng sử dụng bình gas mang nhãn hiệu của thương nhân có uy tín để sang gas chiết trái pháp luật đưa ra thị trường, đặc biệt là các vỏ chai bị hoán cải, không rõ nguồn gốc xuất xứ, bị chiếm dụng trái pháp luật dẫn đến việc quản lý vỏ chai ngày càng lộn xộn và rất nguy hiểm cho người tiêu dùng.

Vấn đề nổi cộm trong thời gian qua là:

1- Tình trạng sang chiết nạp Gas trái phép, thu gom, chiếm dụng bình Gas của nhau, thậm chí có những đơn vị, cá nhân đã mài chữ nổi trên vỏ chai của các hãng khác, cắt tai, mài vỏ, thay đổi kết cấu, logo để biến thành bình Gas của mình, tung ra trên thị trường đã trở thành bất cập, làm thiệt hại cho nhà kinh doanh Gas chân chính, gây nên tình trạng cạnh tranh không lành mạnh trong kinh doanh, làm ảnh hưởng đến quyền lợi của người tiêu dùng, Nhà nước thất thu thuế và là một trong các nguyên nhân gây ra cháy nổ.

3-Công tác kiểm tra, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật về kinh doanh gas, nhất là hành vi chiếm dụng, san chiết trái pháp luật, giả nhãn hiệu, vi phạm về sở hữu trí tuệ, chiếm đoạt, hoán cải vỏ bình gas của thương nhân chủ sở hữu bình của các cơ quan chức năng thời gian qua đã đạt nhiều kết quả, góp phần quan trọng ổn định thị trường,

Thời gian qua các lực lượng có chức năng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả (Công an, Quản lý thị trường) ở Trung ương, địa phương đã phối hợp, tăng cường công tác kiểm tra, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật trong hoạt động sản xuất kinh doanh gas trên thị trường, đặc biệt là hành vi chiếm đoạt, hoán cải, lưu giữ vỏ bình gas của thương nhân kinh doanh LPG không thuộc sở hữu,vi phạm về sở hữu trí tuệ, san chiết gas trái quy định của pháp luật.

Từ đặc điểm và thực tiễn trong quá trình hoạt động, tại Diễn đàn hôm nay Hiệp hội chỉ xin có ý kiến về một phần trong những bất cập đang tồn tại cần tháo gỡ để thị trường gas lành mạnh, đó là:

Việc xác định các hành vi sản xuất, kinh doanh gas giả để xử lý chưa cụ thể, cần được hướng dẫn rõ hơn, cụ thể:

- Hành vi Thương nhân vi phạm (không phải là chủ sở hữu bình gas) đã chiếm dụng bình của thương nhân chủ sở hữu để chiết nạp gas vào bình, gắn niêm màng co của mình để bán LPG của mình;

- Hành vi chiếm đoạt bình của thương nhân chủ sở hữu rồi hoán cải (cắt tai, mài vỏ...) thành chai của mình.

Hiện tại hành vi vi phạm trên diễn ra tại mỗi địa phương, mỗi lực lượng kiểm tra, xử lý vi phạm, mỗi vụ việc có những cách áp dụng pháp luật khác nhau, do vậy cần có sự trao đổi, hướng dẫn thống nhất trong của cơ quan có thẩm quyền về xác định hành vi vi phạm để có chế tài xử lý đúng bởi hành vi vi phạm liên quan đến chế tài xử phạt.

+ Về Hàng giả: Nghị định số 98/2020/NĐ-CP 26/8/2020 của Chính phủ về Quy định xử phạt hành chính trong hoạt động thương mại, SX-BB hàng giả, hàng cấm, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, tại Điều 2 Đối tượng bị xử lý hành chính, Khoản 3 quy định: “*3. Các vi phạm hành chính trong hoạt động thương mại về kinh doanh xăng dầu, khí dầu mỏ hóa lỏng; về giá, niêm yết giá hàng hóa, dịch vụ; về chứng từ, hóa đơn mua bán hàng hóa, dịch vụ; về đo lường hàng hóa; về tiêu chuẩn, chất lượng hàng hóa lưu thông, kinh doanh trên thị trường; về nhãn hàng hóa; về sở hữu trí tuệ; về thủ tục đăng ký kinh doanh; về biển hiệu; về quảng cáo thương mại; về kinh doanh đấu giá hàng hóa; về mua bán, trao đổi hàng hóa của cư dân biên giới và các hành vi vi phạm khác thì áp dụng quy định xử phạt vi phạm hành chính trong các lĩnh vực quản lý nhà nước có liên quan.*”

(Xử lý hàng giả theo Điều 11 của Nghị định)

Điều 3 Giải thích từ ngữ nêu rõ Hàng giả : “*Hàng hóa có nhãn hàng hóa, bao bì hàng hóa ghi chỉ dẫn giả mạo tên tổ chức, cá nhân sản xuất hoặc xuất nhập khẩu, phân phối hàng hóa ; giả mạo mã số đăng ký lưu hành, mã số công bố, mã vạch của hàng hóa hoặc giả mạo bao bì hàng hóa của tổ chức, cá nhân khác; giả mạo về nguồn gốc xuất xứ hàng hóa hoặc nơi sản xuất, đóng gói, lắp ráp hàng hóa;*”

Trong khi Nghị định số 99/2020/NĐ-CP ngày 26 tháng 8 năm 2020 về Xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Dầu khí, kinh doanh Xăng dầu và Khí không có chế tài xử phạt về Gas giả. Đây là vấn đề cần làm rõ: khi kiểm tra thì gas thật ->gas của người vi phạm, bình thật -> bình của chủ sở hữu bị chiếm dụng trái phép.

+ Về sở hữu trí tuệ:

Nghị định số 99/2013/NĐ-CP 29/8/2013 QUY ĐỊNH XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC SỞ HỮU CÔNG NGHIỆP

(Luật SHTT năm 2009 không sửa đổi điều này)

Điều 213. Hàng hoá giả mạo về sở hữu trí tuệ

1. Hàng hoá giả mạo về sở hữu trí tuệ theo quy định của Luật này bao gồm hàng hoá giả mạo nhãn hiệu và giả mạo chỉ dẫn địa lý (sau đây gọi là hàng hoá giả mạo nhãn hiệu) quy định tại khoản 2 Điều này và hàng hoá sao chép lậu quy định tại khoản 3 Điều này.

2. Hàng hoá giả mạo nhãn hiệu là hàng hoá, bao bì của hàng hoá có gắn nhãn hiệu, dấu hiệu trùng hoặc khó phân biệt với nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý đang được bảo hộ dùng cho chính mặt hàng đó mà không được phép của chủ sở hữu nhãn hiệu hoặc của tổ chức quản lý chỉ dẫn địa lý.

3. Hàng hoá sao chép lậu là bản sao được sản xuất mà không được phép của chủ thể quyền tác giả hoặc quyền liên quan.

Vi phạm bị Xử phạt theo Điều 12. Sản xuất, nhập khẩu, buôn bán, vận chuyển, tàng trữ để bán hàng hóa giả mạo nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý

+ Về Nghị định quản lý nhà nước về kinh doanh Khí và chế tài xử phạt hành chính:

- Nghị định số 99/2020/NĐ - CP ngày 26/8/2020 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Dầu khí, kinh doanh Xăng dầu và khí, tại **Điều 47 Hành vi vi phạm quy định về nạp LPG vào chai, Khoản K3:**

b) *Nạp LPG vào chai LPG không thuộc sở hữu của thương nhân chủ sở hữu trạm nạp, trừ trường hợp có hợp đồng thuê nạp;*

c) Nạp LPG có khối lượng, chất lượng LPG không phù hợp với nhãn hàng hóa, quy chuẩn kỹ thuật quốc gia, tiêu chuẩn chất lượng do thương nhân sản xuất, chế biến khí hoặc thương nhân xuất khẩu, nhập khẩu khí công bố theo quy định vào chai LPG;

Nghị định cũng không có quy định về Bình Giả đối với các trường hợp cắt tay xách, mài vỏ bình để gắn nhãn hiệu của mình vào bình của chủ sở hữu khác. Đây là vấn đề nhức nhối chưa xử lý triệt để, có nhiều vướng mắc trong khâu xử lý.

Từ đặc điểm kinh doanh Gas, từ thực tế đang diễn ra trên thị trường và từ các quy định của pháp luật về nội dung, hành vi vi phạm, chế tài xử lý hàng giả, hàng vi phạm sở hữu trí tuệ, sang chiết gas trái pháp luật như đã trình bày trên đối với mặt hàng LPG, Hiệp hội Gas Việt Nam

Kiến nghị:

1- Đề nghị cơ quan quản lý nhà nước, các lực lượng có chức năng kiểm tra, kiểm soát thị trường:

+ Nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung các văn bản về quản lý nhà nước phù hợp với thực tiễn hoạt động kinh doanh của mặt hàng Gas;

+ Làm rõ, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm pháp luật đối với các hoạt động kinh doanh khí: hàng giả, giả mạo sở hữu trí tuệ, sang chiết trái phép;

+ Xây dựng và ban hành Thông tư quy định truy cứu trách nhiệm hình sự đối với một số hành vi vi phạm nghiêm trọng đối với hoạt động kinh doanh khí làm cơ sở pháp lý thống nhất cho các hoạt động kiểm tra, xử lý các hành vi vi phạm có dấu hiệu tội phạm trong hoạt động kinh doanh khí;

+ Phối hợp với HHGVN, các Chi hội gas, thương nhân kinh doanh gas trong đấu tranh chống các hành vi vi phạm pháp luật trong hoạt động kinh doanh khí.

2- Đề nghị các cơ quan truyền thông, các phương tiện thông tin đại chúng: tiếp tục thông tin về các vụ việc vi phạm, những đối tượng vi phạm để họ buộc phải dừng ngay các hành vi vi phạm pháp luật.

3- Đề nghị các thương nhân kinh doanh gas:

+ Các thương nhân kinh doanh gas trong Hiệp hội gas Việt nam trước hết tự bảo vệ chính doanh nghiệp của mình bằng các giải pháp đăng ký quyền sở hữu trí tuệ, sử dụng niêm phong, tem chống giả và các biện pháp khác như theo dõi, bám sát thị trường, kênh phân phối, địa bàn tiêu thụ, những dấu hiệu vi phạm để phối hợp, tố cáo với các lực lượng chức năng kiểm tra, xử lý...

- Cùng với Hiệp hội gas Việt nam, các Chi hội, Hội viên trong Hiệp hội phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng đấu tranh chống các vi phạm pháp luật trong kinh doanh gas, phối hợp và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho lực lượng kiểm tra, xử lý.

- Cung cấp thông tin, tuyên truyền, hướng dẫn Người tiêu dùng chọn nhà cung cấp có uy tín, chất lượng, đảm bảo an toàn.

- Nêu cao tinh thần trung thực, văn hóa trong kinh doanh, cạnh tranh lành mạnh: không chiếm dụng bình không thuộc sở hữu, không phá giá... thực hiện đúng các quy định của pháp luật.

4- Người tiêu dùng:

+ Tìm hiểu thông tin và chỉ mua hàng của các thương nhân kinh doanh chân chính, có uy tín về chất lượng, đủ trọng lượng;

+ Kịp thời thông báo những thương nhân vi phạm cho các cơ quan quản lý nhà nước kiểm tra, xử lý.

HIỆP HỘI GAS VIỆT NAM (27/11/2020)